

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

ABIKS TAOTLEJALE

Eesti maaelu arengukava 2014-2020

Ohustatud tõugu looma pidamise toetus

Taotluse vastuvõtt 2.– 22. maini

Tallinn
Tartu
2017

1. EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2014–2020 PINDALA- JA LOOMATOETUSED 2017. AASTAL	3
2. OHUSTATUD TÕUGU LOOMA PIDAMISE TOETUSE (OTL) NÕUDED	3
2.1. Ohustatud tõugu hobused.....	3
2.2. Ohustatud eesti maatõugu veis.....	4
2.2.1. Toetus ohustatud eesti maatõugu veise eest.....	4
2.2.2. Lisatoetus ohustatud eesti maatõugu veise eest.....	4
2.2. Eesti vutt	5
3. KOHUSTUS	6
3.1. Kohustuselise looma asendamine	6
4. TAOTLEMINE	7
4.1. Taotleja	7
4.2. Taotluse täitmine.....	7
4.2.1. Taotluse täitmine vanas e-PRIAS.....	7
4.2.2. Taotluse täitmine paber kandjal	8
5. TAOTLUSE ESITAMINE	8
6. TAOTLUSEL ESITATUD ANDMETE MUUTMINE VÕI TAOTLUSE MENETLEMISE LÕPETAMINE	10
6.1. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist	10
6.2. Taotlusel esitatud andmete muutmine	11
6.3. Taotluse menetlemise lõpetamine (annulleerimine)	11
6.4. Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud.....	11
7. TAOTLUSE KONTROLLIMINE	12
7.1. Halduskontroll.....	12
7.2. Kohapealne kontroll.....	13
8. TOETUSE VÄHENDAMINE	13
8.1. Kui taotlusel märgitud loomade arv erineb kindlaksmääratud loomade arvust.....	13
8.3. Toetuse vähendamine taotluse hilinenult esitamise eest.....	14
8.4. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu	14
8.5. Toetuse vähendamine toetuse saamisest teavitamise nõude rikkumise tõttu.....	14
9. TOETUSE MÄÄRAMINE VÕI TAOTLUSE RAHULDAMATA JÄTMINE	14
10. TOETUSE MAKSMINE	15
11. OTSUSE VAIDLUSTAMINE	15
12. TOETUSE TAGASINÕUDMINE	16
13. TOETUSE ANDMISEST JA KASUTAMISEST TEAVITAMINE	16
14. OTL TOETUSE ALUSEKS OLEVAD ÕIGUSAKTID	16
14.1. Eesti õigusaktid	17
14.2. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu ning Komisjoni määrused.....	17
14.3. Muud dokumendid	18

1. EESTI MAAELU ARENGUKAVA 2014–2020 PINDALA- JA LOOMATOETUSED 2017. AASTAL

13. veebruaril 2015. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks [Eesti maaelu arengukava 2014–2020](#) (edaspidi MAK). 2017. aastal saab taotleda järgmisi MAK toetusi ([maaeluministri 19.01.2017 määrus nr 8 „2017. aastal „Eesti maaelu arengukava 2007–2013” ja „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused“](#)):

1. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:
 - 1.1. Keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM)
 - 1.2. Piirkondlik mullakaitse toetus (MULD)
 - 1.3. Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetus (KSA) ja keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimakasvatuse ning maasikakasvatuse toetus (KSK)
 - 1.4. Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus (SORT)
 - 1.5. Ohustatud tõugu looma pidamise toetus (OTL)
 - 1.6. Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus (PLK)
2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus (MAH)
3. Loomade heaolu toetus (LHT)
4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus (NAT)
5. Natura 2000 erametsamaa toetus (NAM)

Käesolev “Abiks taotlejale” käsitleb ainult ohustatud tõugu looma pidamise toetuse taotlemiseks vajalikku infot.

2. OHUSTATUD TÕUGU LOOMA PIDAMISE TOETUSE (OTL) NÕUDED

Maaeluministri 30. aprilli 2015 määrus nr 55 [„Ohustatud tõugu looma pidamise toetus“](#) kehtestab ohustatud tõugu looma pidamise toetuse andmise tingimused ja korra.

Nõuetele vastavus

Toetuse saaja peab täitma kohustuseperioodi jooksul oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruses nr 4 [„Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“](#) sätestatud nõudeid ning [kohustuslikke majandamisnõudeid](#). Nõuetele vastavuse süsteem ja nõuded on pikemalt kirjeldatud [„Nõuetele vastavus ja rohestamine 2017“](#) trükises ja [PRIA kodulehel](#).

2.1. Ohustatud tõugu hobused

Ohustatud tõugu hobuste kohta antakse toetust, kui taotleja peab kohustuseaasta (taotluse esitamise kalendriaasta) 2. mai seisuga vähemalt kuue kuu vanust puhtatõulist, tõuraamatu põhiosas registreeritud või põhiossa kantud eesti hobust, eesti raskeveohobust või vana-tori suuna hobust, või tori tõuraamatu TA osa põhiossa registreeritud või kantud tori tõu universaalsuuna hobust. Hobune peab olema nõuetekohaselt identifitseeritud, looma andmed

peavad olema nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ning looma üle tuleb pidada nõuetekohast arvestust.

Toetusõigusliku looma puhul tuleb täita kehtivates õigusaktides sätestatud loomade identifitseerimise, põllumajandusloomade registrisse kandmise ja arvestuse pidamise nõudeid, mis on sätestatud [loomatauditõrje seaduses](#), Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2014. a määruses nr 103 „[Põllumajandusloomade register](#)“ ja põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määruses nr 128 „[Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord](#)“.

Toetuse ühikumäär

Toetuse ühikumäär eesti hobuse, tori universaalsuuna ja vana-tori suuna hobuse pidamise eest 200 eurot aastas ja eesti raskeveohobuse pidamise eest 260 eurot aastas.

2.2. Ohustatud eesti maatõugu veis

2.2.1. Toetus ohustatud eesti maatõugu veise eest

Eesti maatõugu veise kohta antakse toetust, kui taotleja peab kohustuseaasta 2. mai seisuga vähemalt kuue kuu vanust puhtatõulist, tõuraamatu põhiossa kantud eesti maatõugu veist, kelle mõlemad vanemad ja vanavanemad on kantud eesti maatõugu veiste tõuraamatu põhiossa ning kes on nõuetekohaselt identifitseeritud, kelle andmed on nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ning kelle üle peetakse nõuetekohast arvestust.

Eesti maatõugu veise kohta toetust taotledes tuleb arvestada, et Eesti maatõugu veiste aretusprogrammi

<http://www.vet.agri.ee/static/files/1130.Eesti%20maatougu%20veiste%20aretusprogramm.pdf>

kohaselt kantakse emasloom tõuraamatusse sünnijärgselt, pullid vaatab enne tõuraamatusse kande tegemist üle Eesti Maakarja Kasvatajate Seltsi komisjon ning pull peab olema vähemalt 1-aastane. Nende pullide ja pullikute kohta, keda tõuraamatusse kantud ei ole, toetust ja lisatoetust ei maksta.

Toetusõigusliku looma puhul tuleb täita kehtivates õigusaktides sätestatud loomade identifitseerimise, põllumajandusloomade registrisse kandmise ja arvestuse pidamise nõudeid, mis on sätestatud [loomatauditõrje seaduses](#), Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2014. a määruses nr 103 „[Põllumajandusloomade register](#)“ ja põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määruses nr 128 „[Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord](#)“.

Toetuse ühikumäär

Toetuse ühikumäär eesti maatõugu veise pidamise eest on 315 eurot aastas.

2.2.2. Lisatoetus ohustatud eesti maatõugu veise eest

Juhul kui taotletakse toetust eesti maatõugu veise pidamise eest, on võimalik taotleda sama looma kohta lisatingimuste täitmise korral lisatoetust. Lisatingimuste täitmine ei ole kohustuslik kogu viieaastase kohustuseperioodi jooksul, taotleja saab valida, millisel kohustuseaastal ta lisatingimusi täidab ja lisatoetust taotleb.

Lisatoetust võib taotleda maatõugu veise kohta, kui loom on:

- 1) tõuraamatusse kantud vähemalt ühe aasta vanune eesti maatõugu pull;
- 2) eesti maatõugu lehm, kelle suhtes tehakse kohustuseaastal jõudluskontrolli [põllumajandusloomade aretuse seaduses](#) sätestatud alustel ja korras (piimaveiste jõudluskontrolliks omab tegevusluba Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS);
- 3) eesti maatõugu lehm, kes on toetuse taotlemisele eelnenud aastal andnud tõendatud põlvnemisega puhtatõulise järglase või järglased ning vasikas on elussündinud ja andmed tema sünni kohta on kantud põllumajandusloomade registrisse või esitatud jõudluskontrolli läbiviijale.

Veiste lisatoetuste taotlemisel tuleb veenduda, et järglase isa oleks nõuetekohaselt identifitseeritud ning tema puhtatõulisuse kindlakstegemiseks kõik vajalikud andmed tõuraamatu pidajale esitatud.

Toetuse ühikumäär

Lisatoetuse ühikumäär maatõugu veise kohta on järgmine:

- 1) tõuraamatusse kantud vähemalt ühe aasta vanuse eesti maatõugu pulli pidamise eest 100 eurot aastas;
- 2) kohustuseaastal jõudluskontrollis osaleva eesti maatõugu lehma pidamise eest 100 eurot aastas;
- 3) toetuse taotlemisele eelnenud aastal puhtatõulise järglase andnud eesti maatõugu lehma pidamise eest 100 eurot aastas.

2.2. Eesti vutt

Eesti vuti pidamise korral antakse toetust taotleja põllumajanduslikus majapidamises kohustuseaastale eelnenud aasta 1. maist kuni kohustuseaasta 30. aprillini peetud toetusõiguslike vuttide keskmise arvu ulatuses.

Toetusõiguslik vutt on tõutunnistusega või tõendatud päritoluga eesti vutt, keda taotleja peab ja kelle suhtes tehakse individuaalset jõudluskontrolli või keda taotleja peab sugulinnuna ja kelle suhtes tehakse rühmaviisilist jõudluskontrolli.

Sugulindudeks loetakse munemiseas emas- ja isaslinde, keda peetakse koos ning kellelt on võimalik saada haudemune järglaspõlvkonna saamiseks.

Toetatavate eesti tõugu vuttide arv määratakse söötmisspäevade alusel, mis leitakse toetusõiguslike vuttide karja tuleku ja karjast lahkumise andmete põhjal. Vuti karja tuleku päev loetakse söötmisspäevade hulka, kuid karjast lahkumise päeva söötmisspäevade hulka ei arvestata. Keskmise toetusõiguslike vuttide arvu leidmiseks kalendrikuus tuleb kõigi karjas olnud toetusõiguslike vuttide söötmisspäevad summeerida ja see arv jagada kuus olevate päevade arvuga. Keskmise toetusõiguslike vuttide arv aastapikkusel perioodil leitakse summeeritud söötmisspäevade arvu jagamisel aastas olevate päevade arvuga 365 või liigaastal 366. Vuttide arv arvestatakse ümardatuna lähima täisarvuni. **Toetust antakse taotlusele (ohustatud tõugu loomade loetelule) märgitud vuttide arvu alusel, milleks on taotlemisele eelnenud aasta 1. maist kuni taotlemise aasta 30. aprillini peetud toetusõiguslike vuttide keskmine arv**

(söötmisspäevade alusel arvatatuna) või sellest väiksem arv, kuid ei tohi olla väiksem kui 350 vutti.

Eesti vuttide pidamise eest toetuse taotlejal tuleb pidada igapäevaselt arvestust eesti vuttide üle. Arvestust säilitatakse vähemalt kohustuseperioodi lõpuni. Arvestusest peavad nähtuma vähemalt järgmised andmed:

- 1) vuttide karja toomise ja karjast välja viimise kuupäev;
- 2) vuttide arv karjas;
- 3) andmed jõudluskontrolli läbiviimise kohta.

Kui taotletakse toetust eesti vuttide pidamise eest, tuleb taotleja majapidamises läbi viia esimesele kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal ning igal kohustuseaastal eesti vuttide jõudluskontrolli [põllumajandusloomade aretuse seaduses](#) sätestatud alustel.

Vajadusel võib taotleja täiendava info saamiseks pöörduda Veterinaar- ja Toiduametisse (VTA).

Toetuse ühikumäär

Toetuse ühikumäär eesti vuti pidamise eest 4 eurot aastas.

3. KOHUSTUS

OTL võetud kohustusega taotleja peab viiel järjestikusel kohustuseaastal pidama vähemalt 1 hobust või 1 veist või keskmiselt vähemalt 350 eesti vutti. Iga ohustatud tõu kohta algab eraldi kohustus.

Oma kehtivaid kohustusi saate kontrollida vanas [e-PRIA](#)s: Teenused → Pindalatoetused → Andmete esitamine → Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine.

3.1. Kohustusluse looma asendamine

Taotleja peab pidama looma, kelle kohta ta toetust taotleb, terve kalendriaasta. Rendi- või muu selletaolise suhte alusel peetava looma kohta võib toetust taotleda üksnes juhul, kui looma peetakse rendi- vm suhte alusel vähemalt kohustuseaasta lõpuni. Kui loom läheb kohustuseaastal karjast välja, tuleb loom asendada 20 tööpäeva jooksul looma asendamise tinginud sündmusest arvates teise sama tõugu ja nõuetele vastava loomaga, kelle kohta ei ole kohustust võetud. Asendusloom peab asendamise ajal olema vähemalt kuue kuu vanune. Kohustusluse looma asendamisest teavitab taotleja VTAd seitsme tööpäeva jooksul arvates looma asendamisest, esitades [vormikohase teatise](#) ja rendi- või muu selletaolise suhte kohta sõlmitud lepingu ära kirja, kui asenduslooma peetakse rendi- või muu selletaolise suhte alusel. Teatis tuleb saata [aadressil Väike-Paala 3, 11415 Tallinn.](#)

Kui taotleja taotleb maatõugu veise kohta lisatoetust ja soovib looma kohustuseaastal asendada, kuid asendusloom ei vasta samadele lisatoetuse saamise tingimustele, siis kohustusluse looma kohta lisatoetust ei maksta.

Kui kõik kohustuslused loomad on hukkunud, veterinaarsetel kaalutlustel hukatud või läinud kaduma, peab taotleja teavitama PRIAt, esitades volitatud veterinaararsti kirjaliku kinnituse, kohaliku loomaarsti teatise või Politsei- ja Piirivalveametile esitatud avalduse koopia, ning avalduse kohustuse ennetähtaegse lõpetamise kohta.

Juhul kui looma ei ole võimalik asendada, siis peab taotleja eemaldama karjast välja viidud või surnud looma oma ohustatud tõugu loomade loetelult. Vastavalt [komisjoni delegeeritud määruse \(EL\) 640/2014](#) art 31 vähendatakse taotlejale määratavat toetussummat täiendavalt puudustega loomade arvelt.

4. TAOTLEMINE

4.1. Taotleja

OTL toetust saab taotleda füüsiline isik, füüsilisest isikust ettevõtja, juriidiline isik või juriidilise isiku staatusega ühendus.

Kõik toetuse taotlejad peavad olema kantud PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse. Avaldus taotleja andmete kandmiseks registrisse tuleb esitada esmakordsel toetuse taotlemisel hiljemalt koos pindalatoetuste taotlusega. Avaldust saab esitada uue e-PRIA iseteeninduskeskkonnas <http://www.pria.ee/et/ePRIA> teenuses "Kliendi andmed". Vormi leiate ka aadressil http://www.pria.ee/et/Registrid/Toetuste_register. Kui registrisse kantud andmed on muutunud, peab taotleja esitama vabas vormis registrikande muutmise avalduse 15 tööpäeva jooksul andmete muutumisest arvates. Ajakohastatud andmed võimaldavad PRIAl taotluste osas täiendavate küsimuste tekkimise korral taotlejatega operatiivselt ühendust võtta ja tagada ka toetuste kiire ja täpse maksmise. Kindlasti palume taotlejal üle kontrollida oma e-posti aadress PRIA kliendiregistris.

Toetust ei või taotleda isik, kes taotleb MAK 2007-2013 alusel antavat ohustatud tõugu looma pidamise toetust. Kui taotleja asendab MAK 2007-2013 alusel antava OTL toetuse kohustuse täielikult, algab uus kohustus, mille kestus on viis aastat.

4.2. Taotluse täitmine

4.2.1. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs

Toetuste taotlejad saavad pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ja kõik taotluse lisavormid, taotluse muudatusavaldused ning kohustuse üleandmise-ülevõtmise teabe esitada vana [e-PRIA](#) kaudu. e-PRIA portaalis on pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse vormi juures personaalselt Teile mõeldud lisainfo, samuti toimuvad enne taotluse esitamist eelkontrollid, mis annavad märku võimalikest vigadest Teie taotlusel.

Taotlusel ja sellele lisatud dokumentidel esitatud andmete õigsuse eest vastutab taotluse esitaja.

Valige vanas [e-PRIAs](#) taotlusvormide seast „Pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu“ ja täitke see. Kui soovite OTL toetust taotleda märkige „JAH“ punktis 2.8 sobiliku variandi juures. Seejärel täitke vajadusel nõuetele vastavuse küsimustiku osa ja põldude loetelu.

Kui pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus on esitatud, valige [e-PRIAs](#) taotlusvormide seast ohustatud tõugu loomade loetelu (vorm MT60B). Vormile on ette kuvatud loetelu esitamisele eelneval aastal taotletud ja kindlakstehtud loomad. Lisage või kustutage loomade andmed, kui Teil on sellel aastal andmed muutunud ning märkige vajadusel lisatoetuste taotlemise märged. Esitage taotlusvorm.

Taotlusvormide täitmiseks on Teile abiks [e-PRIA juhendid](#).

4.2.2. Taotluse täitmine paberkandjal

Taotlejad, kes taotlesid OTL toetust eelmisel kalendriaastal pabertaotlusvormil, saavad soovi korral maakondlikest teenindusbüroodest eeltäidetud taotlusvormi (vormid PT50 ja PT50A). Eeltäidetud taotlusvorm on koostatud eelmise aasta taotluse andmete alusel, mida tuleb taotlejal 2017. a andmete esitamisel kontrollida ja vajadusel muuta ning täiendada. Taotluse täitmiseks on lubatud kasutada ka tühja eeltäitmata taotlusvormi, mille saab PRIA maakondlikest teenindusbüroodest või PRIA koduleheküljelt välja trükkides.

Eeltäidetud taotlusvormile PT50 märgib taotleja puuduvad andmed, teeb taotlemise kohta märked lahtris 2.8 ning täidab ohustatud tõugu loomade loetelu ([vormi MT60B](#)). Kui OTL taotlejal on ka põllumajandusmaad, mida ta realselt kasutab, kuid toetust ei soovi taotleda, siis tuleb ka selline maa taotlusvormi põldude loetellu (vorm PT50A) kirja panna.

Ohustatud tõugu loomade loetelu ([vorm MT60B](#)) täitmisel palun jälgige, et hobuste elunumbrid (UELN) ja veiste registreerimise numbrid oleksid kirjutatud üheselt arusaadavalt. Palun kontrollige enne taotluse esitamist, kas esitatud andmed on samasugused nagu looma passis esitatud. Kui olete vahemikus 01.01.2017 kuni taotluse esitamise hetkeni loomi asendanud, siis märkige loomade loetelule asendusloomad.

Palume pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ning sinna juurde kuuluvad dokumendid täita loetavalt, soovitavalt trükitähtedega. Kõik dokumendid tuleb taotlejal allkirjastada ning lisada täitmise kuupäev. Taotlusvormile tehtud igale parandusele palume alati lisada allkiri ja kuupäev.

Taotlusel ja sellele lisatud dokumentidel esitatud andmete õigsuse eest vastutab taotluse esitaja, kinnitades seda oma allkirjaga.

5. TAOTLUSE ESITAMINE

Pindalatoetuste taotlusi ja maksetaotlusi saab esitada 2.-22. maini 2017. a. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 23. maist kuni 16. juunini 2017. a, kuid sel juhul vähendatakse toetust 1% iga hilinenud tööpäeva kohta. Kui taotlus on esitatud nädalavahetusel või riigipühal, loetakse hilinenud päevade arvestamisel taotlus esitatuks nädalavahetusele või riigipühale järgneval esimesel tööpäeval.

Kuni 16. juunini võib loomi taotlusele lisada või taotlusaluste loomade arvu suurendada. Pärast 16. juunit 2017. a esitatud taotlusi menetlusse ei võeta. Taotleja saab esitada ainult ühe pindalatoetuste taotluse aastas kõigi oma põllumajanduslike majapidamiste/ettevõtete kohta kokku.

NB! Kui taotleja taotleb lisaks OTLle kas KSM, MULD, KSA, KSK, SORT või MAH toetust, mille korral on taotluse esitamine kohustuslik läbi e-PRIA, tuleb ka OTL taotlus esitada e-PRIA vahendusel.

Taotluse esitamine läbi vana e-PRIA

Taotluse saab esitada internetis e-PRIA kliendiportaali vahendusel. e-PRIA portaali saab siseneda PRIA kodulehe kaudu (www.pria.ee). e-PRIA portaalis on ka vajalikud kasutusjuhendid. e-PRIAs taotluse esitamiseks ei pea minema PRIA maakondlikku

teenindusbüroosse, kuid büroodes on e-PRIA kliendarvutid ka kohapeal kasutamiseks olemas ning vajadusel juhendavad kliente PRIA teenistujad. e-PRIAsse sisenemiseks on kliendil vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik siseneda Mobiil ID-d või internetipanga kasutajatunnuseid kasutades läbi riigiportaali <https://www.eesti.ee>

e-PRIAs näeb klient eelmis(t)el aasta(te)l e-PRIA kaudu esitatud taotlusi „Dokumendid“ menüüst „Esitatud“ alt alates aastast 2012. Kõik taotlusega seotud dokumendid on nähtavad alajaotuses „Dokumendiga seotud failid“.

Kuna taotlusvooru viimastel päevadel on e-PRIA kasutamise aktiivsus olnud tavapäraselt väga suur, siis võib PRIA suurest koormusest tulenevate probleemide ennetamiseks piirata e-PRIAsse sisenejate arvu. Kui taotlusvooru viimastel päevadel ei õnnestu e-PRIAsse kohe siseneda, palume mõne aja pärast uuesti proovida. Kui tegemist on taotlusvooru viimase vastuvõtupäevaga ja taotluse esitamine läbi e-PRIA siiski ei õnnestu, palume esitada taotluse e-posti teel digitaalselt allkirjastatult info@pria.ee, saata postiga või tuua lähimasse maakondlikku teenindusbüroosse.

NB! Kui taotlusvooru ajal ei õnnestu e-PRIA kaudu taotlust esitada, tuleb seda kindlasti teha teisi võimalusi kasutades!

Taotluse esitamine paberil ja e-posti teel

Taotlusi saab esitada ka PRIA maakondlikes teenindusbüroodes, mis on avatud esmaspäevast reedeni kl 8.30-16.00.

Paberil taotluse esitamisel palume võtta kaasa isikut tõendava dokumendi. Kui taotleja eest kirjutab taotlusele alla esindaja, peab ta taotlusega koos esitama taotleja poolt kinnitatud lihtkirjaliku volituse.

Maakondlikus teenindusbüroos kliendarvuti kasutamiseks ja taotluse esitamiseks soovitame broneerida aja (kodulehel www.pria.ee/reg, infotelefonil 737 7679 või [teenindusbüroo telefonil](#)). Soovitame seda võimalust kasutada, et vältida järjekorras ootamist.

Posti teel võib taotlusi saata alates 2. maist ning taotluse esitamise ajaks loetakse varaseim postitempli kuupäev. Taotluse palume saata maakondliku teenindusbüroo aadressil või PRIA keskusesse - Tähe 4, Tartu 51010.

Soovi korral saab taotluse esitada elektrooniliselt e-posti aadressil info@pria.ee. Elektrooniliselt esitatavad dokumendid tuleb kinnitada digitaalallkirjaga.

PRIA maakondlike teenindusbüroode teenistujate ülesandeks on taotlusvormide ning juhendmaterjali jagamine ning taotluste vastuvõtmine. PRIA teenistujad ei tohi taotlejatele taotlustele kantavate andmete osas sisulist nõuannet jagada, küll aga võib nende käest küsida teavet üldise informatsiooni, õigusaktide jms kohta. Taotlusedokumentide vorme saab PRIA maakondlikest teenindusbüroodest ja võib välja trükkida koduleheküljelt.

Vajadusel saab taotlemise ja e-PRIA kasutamise kohta nõu küsida PRIA otsetoetuste infotelefonil 7377 679. Maakondlike teenindusbüroode kontaktandmed leiate PRIA kodulehelt <http://www.pria.ee/et/pria/teenindusbrood>.

Millised dokumendid tuleb PRIAle esitada?

- kui taotleja andmed ei ole kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse, esitab ta koos taotlusega PRIAle [avalduse](#) oma andmete kandmiseks registrisse. Avalduse saab esitada uues e-PRIAs (<http://www.pria.ee/et/ePRIA>) ja maakondlikus teenindusbüroos, vormi leiata samuti PRIA kodulehelt;
- pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus ([vorm PT50](#)) põldude loeteluga ([vorm PT50A](#)) ja kaartidega;
- ohustatud tõugu loomade loetelu ([vorm MT60B](#));
- kogu majapidamise/ettevõtte üleandmisel vorm [„Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetus\(t\)e maksmiseks“](#) teenuse „Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)“ kaudu või paberkandjal;
- kui andmed põllumajandusmaa kohta, mida taotlejal on õigus kasutada, ei ole kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse, esitab ta taotluse paberkandjal esitamisel katastrikaardi või muu kaardimaterjali, millel on märgitud põldude numbrid, piirid ja katastritunnused. Sel juhul kannab PRIA need andmed registrisse. e-PRIA kaudu taotluse esitamisel saab taotleja joonistamisel abiinfona kasutada katastripiiride kihti.

Millised dokumendid tuleb OTL taotlemisel esitada VTAlle?

- kui taotleja peab looma rendi- või muu selletaolise suhte alusel, esitab ta toetuse taotlemisel VTAlle rendi- või muu selletaolise suhte kohta sõlmitud lepingu ära kirja.

Palume mitte jätta taotluse esitamist viimasele päevale!

6. TAOTLUSEL ESITATUD ANDMETE MUUTMINE VÕI TAOTLUSE MENETLEMISE LÕPETAMINE

Taotlusel esitatud andmeid võib täiendada või taotluse menetlemise osaliselt või täielikult lõpetada (annulleerida), esitades taotluse [muutmis-](#) või [annulleerimisavalduse](#). e-PRIA kaudu e-taotluse esitanud taotleja saab oma taotluse andmeid muuta ja annulleerida [e-PRIAs](#).

Soovituslikud vormid on saadaval PRIA kodulehel ja maakondlikes teenindusbüroodes.

Kui põllumajandustootjal ei ole võimalik kavandatud tegevusi teha või ilmastiku tõttu ei anna need soovivat tulemust, tuleb esitada sellekohane kirjalik teave 15 tööpäeva jooksul arvates kavandatud tegevusi takistava asjaolu esinemisest, muutes vajadusel taotlusel esitatud andmeid. Nii on võimalik hoiduda järgnevatest arusaamatustest või toetussumma vähendamisest ja toetusest ilmajäämisest.

6.1. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist

Kui pärast toetuse taotluse esitamist ja enne kõigi toetuse saamise nõuete (sh nõuetele vastavuse nõuded) täitmist läheb kogu põllumajanduslik majapidamine/ettevõtte ühelt omanikult üle teisele, on võimalik toetuse maksmine uuele omanikule. Selleks peab põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üle võtnud isik ülevõtmisperioodil esitama PRIAle majapidamise/ettevõtte ülevõtmist tõendavad dokumendid ja taotlema toetuse maksmist. Ülevõtmisperioodiks, mille jooksul tuleb esitada ka nimetatud dokumendid, on 23. mai kuni 1. september.

Ülevõtmise puhul antakse kõik üleandja toetuse taotlemisega kaasnevad õigused ja kohustused ülevõtjale.

Juhul kui ülevõtmist tõendavaid dokumente eelpool nimetatud ajavahemikul ei esitata, siis makstakse toetus üleandjale, kui toetuse saamise nõued on täidetud.

6.2. Taotlusel esitatud andmete muutmine

Taotlusel esitatud andmete muutmiseks peab taotleja PRIAle esitama muudatusavalduse.

- Kuni 16. juunini on võimalik taotlusele loomi lisada või loomade arvu suurendada;
- Taotluse saab osaliselt või tervenisti tagasi võtta kuni kohapealse kontrolli toimumiseni või kohapealsest kontrollist teatamiseni, PRIA leitud vigadest teadaandmiseni saamiseni või toetuse määramise otsuse tegemiseni;
- Taotleja peab PRIAt 15 tööpäeva jooksul kirjalikult teavitama pärast taotluse esitamist tekkinud olulistest muudatustest. Nii on võimalik hoiduda järgnevatest arusaamatustest, toetussumma täiendavast vähendamisest või sellest ilmajäämisest.
- Puuduseid taotluses, mille osas on taotlejat teavitatud e-PRIA vahendusel või kirjalikult, on samuti võimalik kõrvaldada vaid 16. juunini. Hilisemate muudatuste osas võidakse muudatust nõuete täitmise hindamisel arvestada, kuid toetust muudatusega seotud loomale siiski maksta enam ei saa.

Juhul kui muudatused on tingitud erandlikest asjaoludest või vääramatust jõust (vt [vääramatu jõud ja erandlikud asjaolu p 6.4.](#)), siis taotleja teavitab sellest PRIAt 15 tööpäeva jooksul arvates kavandatud tegevusi takistava asjaolu selgumisest.

6.3. Taotluse menetlemise lõpetamine (annulleerimine)

Taotluse võib e-PRIA kaudu või kirjaliku avaldusega täielikult või osaliselt tagasi võtta igal ajal kuni:

Taotluse saab annulleerida kuni:

- kohapealsest kontrollist või PRIA leitud vigadest teatamiseni;
- toetuse määramise otsuse tegemiseni.

Taotluse annulleerimisel on taotleja samas seisus kui enne taotluse esitamist ehk ta saab esitada uue taotluse järgmisel taotluste vastuvõtmise perioodil. Kui taotleja annulleerib esitatud taotluse 5-aastase kohustuseperioodiga toetuse osas, siis kohustus katkeb ning varasematel aastatel saadud toetus tuleb taotlejal tagasi maksta.

6.4. Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud

Vääramatu jõud on asjaolu, mida taotleja ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei saanud temalt oodata, et ta kohustuse võtmise ajal selle asjaoluga arvestaks, seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Vääramatu jõuna või erandliku asjaoluna käsitatakse näiteks järgmisi juhtusid:

- taotleja surm;
- taotleja pikaajaline töövõimetus;
- põllumajandusettevõtte olulise osa sundvõõrandamine, kui kohustuse võtmise päeval ei olnud sellist sundvõõrandamist võimalik ette näha;
- raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajanduslikku majapidamist;
- loomakasvatushoone hävimine õnnetuse tagajärjel;
- kogu või osa põllumajandustootja karja kahjustav loomataud;

- loom on taotleja tahte vastaselt karjast välja viidud ja taotlejal on selle tõendamiseks Politsei- ja Piirivalveametile esitatud avalduse ärakiri;
- loom on haiguse või õnnetuse tõttu surnud või veterinaarsetel näidustustel hukatud ning taotlejal on selle tõendamiseks veterinaararsti kirjalik kinnitus;
- looma surm haiguse tagajärjel;
- looma surm õnnetusjuhtumi tõttu, mille eest toetusesaajat saa vastutavaks pidada.

Vääramatu jõu olemasolu hindamisel võetakse arvesse üksikjuhtudel ilmnenu asjaolusid. Lepingu rikkumisel saab taotleja oma õiguste kaitseks pöörduda maakohтусse [tsiviilkohtumenetluse seadustikus](#) sätestatud alustel ja korras.

Vääramatust jõust ja erandlikest asjaoludest tuleb PRIAt teavitada kirjalikult 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui seda on võimalik teha. Teavituse tulemusena on PRIAl võimalik kontrollida teavituses toodud asjaolude olemust (nt ei ole vääramatu jõud või erandlik asjaolu tehnika purunemine) ja arvestada sellega toetuse nõuete rikkumise hindamisel. Taotleja peab arvestama, et erandlikest asjaoludest teavitamine võib leevendada tähtjaks nõude täitmata jätmise sanktsiooni, kuid ei vabasta nõude täitmisest ja nõue tuleb täita esimesel võimalusel. Eelnevast tulenevalt võetakse teavitus menetlusse, mille tulemusena selgub sõltuvalt asjaoludest ka selle mõju toetusele, kuid eraldi vastuskirja võimalike tagajärgede kohta taotlejatele ei saadeta.

Kohustuse jätkamine taotleja surma korral

Kohustust saab nii täielikult kui osaliselt jätkata pärija, kaaspärija või muu isik. Osalise jätkamise korral tuleb näidata, milliste pindalade osas kohustust jätkatakse.

Kohustuse jätkamise korral tuleb PRIAle esitada järgmised dokumendid:

- kui pärija jätkab kohustust:
 - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
 - koopia pärimisõiguse tunnistusest.
- kui kaaspärija jätkab kohustust:
 - kirjalik avaldus kohustuse ülevõtmise kohta;
 - koopia pärimisõiguse tunnistusest;
 - avaldus teistelt kaaspärijatelt toetustest loobumise kohta selle maa või toetuse osas.
- kui muu isik jätkab kohustust:
 - koopia pärimistunnistusest;
 - nõusolek pärimisõiguslikelt isikutelt põllumajandusega jätkamiseks ja toetuse taotlemiseks nendel maadel;
 - teave üleandmise-ülevõtmise kohta.

7. TAOTLUSE KONTROLLIMINE

Taotluse kontrollimine jaguneb halduskontrolliks ja kohapealseks kontrolliks. Kontrollitakse, kas taotleja ja taotluselused loomad vastavad toetusõiguslikkuse, ning nõuetele vastavuse nõuetele. Lisaks kontrollitakse nõuetele vastavuse sätestatud dokumente. PRIA viib administratiivset kontrolli läbi eelkõige elektrooniliste vahendite kaudu, sh ristkontroll, mille käigus kontrollitakse peamiselt toetusõiguslikkuse tingimuste täitmist. Administratiivset kontrolli tehakse kõikide esitatud taotluse üle.

7.1. Halduskontroll

Administratiivselt kontrollitakse:

- OTL taotlemisel nõuetele vastavuse osas loomade registri teavitusi ning loomade tähtaegset märgistamist;
- kas loomad on kantud tõuraamatu põhiossa;
- kas looma tõug ja vanus on toetusõiguslik taotletud toetuse jaoks;

Kui administratiivse kontrolli käigus avastatakse märke võimalikust nõuete rikkumisest, viiakse läbi järelkontroll mistahes teise asjakohase menetluse abil ja vajaduse korral kohapealne kontroll, või saadetakse järelepärimine taotlejale.

7.2. Kohapealne kontroll

VTA kontrollib OTL taotlejate juures potentsiaalselt toetusõiguslike maatõugu veiste identifitseerimise ja registreerimise nõudeid ning ohustatud tõugu loomade nõuetekohasust toetuse saamiseks.

Taotleja teeb VTAlle teatavaks kõik taotluse rahuldamise otsustamiseks vajalikud asjaolud, sealhulgas:

- 1) näitab kohapealset kontrolli tegevale ametnikule vajaduse korral ette hobuse passi või põlvnemistunnistuse, millel on näha hobuse identifitseerimise number või unikaalne elunumber (UELN), sünniaeg ja välimiku kirjeldus või transpondri number;
- 2) hoiab looma selliselt, et on võimalik kontrollida veise kõrvamärkide olemasolu ja identifitseerimise numbrit ning hobuse välimikku või transpondri numbrit juhul, kui hobusele on paigaldatud transponder.

Nõuetele vastavuse kontrolle tehakse aastaringset. VTA, Põllumajandusamet (PMA) ja Keskkonnainspeksioon (KKI) kontrollivad kohapeal kohustuslikke majandamisnõudeid. PRIA kontrollib kohapeal OTL kohustuse puhul HPK nõuete täitmist juhul, kui taotlejal on põllumajanduslikku maad. KKI kontrollib lisaks ka [HPK määruses](#) toodud veekaitse nõudeid.

Kohapealses kontrollis täidetakse kontrollaruanne koos lisadega, kuhu ka taotlejal on võimalik lisada omapoolsed märkused. Kontrollaruande allkirjastavad inspektor ja taotleja või tema volitatud esindaja. Kontrollaruande allkirjastamisega tõendab taotleja või tema esindaja kohapealse kontrolli toimumist ja et on tutvunud kohapealse kontrolli raames tuvastatud leidudega. Kui kohapealses kontrollis on tuvastatud eiramisi, siis saadetakse taotlejale postiga kontrollaruande koopia. Taotleja soovil võib kontrollaruande koopia saata ka taotleja aruandele märgitud e-posti aadressil. Kui taotlejal on pretensioone kohapealse kontrolli läbiviimise või kohapealse kontrolli tulemuste kohta, siis saab ta need esitada 15 kalendripäeva jooksul arvates kontrolli toimumisest või kontrollaruande koopia kättesaamisest.

8. TOETUSE VÄHENDAMINE

Toetuste vähenduse arvestamine toimub vastavalt [komisjoni määrusele nr 640/2014](#).

8.1. Kui taotlusel märgitud loomade arv erineb kindlaksmääratud loomade arvust

Taotlusel esitatud ja kindlaksmääratud loomade vahe	Toetuse määra vähendamine
Kindlaksmääratud loomade arv taotleja karjas on suurem kui taotlusel esitatud loomade arv.	Toetus määratakse taotluses märgitud loomade andmete alusel.
Taotlusel esitatud loomade arvu ja	Toetust vähendatakse kindlaksmääratud

kindlaksmääratud loomade arvu vahe on kuni kolm looma.	loomade arvu järgi määratud protsendi* võrra
Taotlusel esitatud loomade arvu ja kindlaksmääratud loomade arvu vahe on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* ei ületa 10.	Toetust vähendatakse kindlaksmääratud loomade arvu järgi määratud protsendi* võrra.
Taotlusel esitatud loomade arvu ja kindlaksmääratud loomade arvu vahe on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* on suurem kui 10, kuid ei ületa 20.	Toetust vähendatakse kindlaksmääratud loomade arvu järgi kahekordse määratud protsendi* võrra.

* **Määratud protsent** – vähendamise aluseks on protsent, mille arvutamiseks jagatakse taotluses märgitud loomade arv, mille osas on avastatud eeskirjade eiramisi, kindlaks määratud loomade arvuga ja korrutatakse saajaga.

Näide: Kui taotleja taotles OTL toetust 100 hobuse kohta, kuid kohapealses kontrollis selgus, et hobuseid on karjas alles 90, siis leitakse erinevuse protsendivahemik järgmiselt:
 $10/90 \times 100 = 11\%$. Kuna taotlusel esitatud hobuste arv on kontrollimisel selgunud hobuste arvust suurem üle 3 looma ja loomade arvu erinevus ületab 10%-i, aga jääb alla 20%-i, siis vähendatakse toetussummat kindlaksmääratud loomade arvu järgi kahekordse määratud protsendi* võrra.

8.3. Toetuse vähendamine taotluse hilinevalt esitamise eest

Kui taotlus esitatakse hilinevalt ajavahemikul 23. maist 16. juunini 2017. a, vähendatakse toetust 1% iga hilinevalt tööpäeva kohta.

8.4. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu

Nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumisest tulenevad vähendamised on lahti seletatud [nõuetele vastavuse trükises](#).

8.5. Toetuse vähendamine toetuse saamisest teavitamise nõude rikkumise tõttu

Toetuse saamisest teavitamise nõude rikkumisel vähendatakse toetust vastavalt [PRIA kodulehel](#) olevale hindamismatriksile.

9. TOETUSE MÄÄRAMINE VÕI TAOTLUSE RAHULDAMATA JÄTMINE

PRIA peadirektor otsustab OTL toetuste taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise hiljemalt 10. veebruariks 2018. a

Määratud toetuse kohta leiate teabe vana [e-PRIA](#) portaalist. Määratud toetussummad avalikustatakse ka PRIA kodulehel <http://www.pria.ee> 10 tööpäeva jooksul arvates otsuse tegemisest. Toetuse vähendamise või taotluse rahuldamata jätmise otsusest teavitab PRIA Teid kirjalikult, saates käskkirja väljavõtte 10 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist. Kui olete pindalatoetuste taotlusel märkinud, et soovite saada otsuse elektrooniliselt, siis paberil saatmist ei toimu ja saate otsusega tutvuda e-PRIA portaalis menüüs „Dokumendid“ saki all „Saabunud“. Paberil väljavõtet ei saadeta ka taotlejale, kelle toetust ei vähendata.

Taotluse rahuldamata jätmise alused on kajastatud EL ÜPP rakendamise seaduse ([ELÜPS](#)) § 79. Taotlus jäetakse rahuldamata, kui:

- taotlusel ja/või taotluse lisadel puudub taotleja allkiri ja taotlejaga ei õnnestu ühendust saada (kehtetu taotlus);
- taotleja andmed ei ole kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse ning taotluses esitatud andmete alusel ei ole võimalik temaga ühendust võtta;
- taotlus on esitatud pärast 16. juunit 2017. a.;
- taotleja ei võimalda läbi viia kohapealset kontrolli;
- taotleja ei vasta vähemalt ühel kohustuseaastal konkreetse toetuse toetusõiguslikkuse nõuetele. Juhul kui toetusõiguslikkuse nõude rikkumine tuvastatakse kohustuseperioodi esimesest aastast hilisemal aastal, nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetus tagasi;
- taotleja rikub toetuse baas- või toetatavaid nõudeid ulatuses, mis üksi või koosmõjus vähendavad toetuse summa nullini;
- HPK nõuete rikkumise äärmusliku ulatuse, raskusastme või kestvuse korral või kui esineb korduvaid ränki nõuete rikkumisi, jäetakse taotlus lisaks taotlusaastale ka järgmisel aastal rahuldamata toetuse osas, millele nõuetele vastavuse nõuded kehtivad.

OTL toetuse osas jäetakse taotlus rahuldamata loomade osas, kes ei vasta toetuse saamise nõuetele nagu tõug, vanus, pidamise viis jne; täidetud ei ole identifitseerimise nõuded; loom (veis, vasikas, piimatõugu vasikas, hobune) on karjast välja viidud enne pidamisperioodi lõppu.

10. TOETUSE MAKSMINE

OTL toetus makstakse välja hiljemalt 30. juuniks 2018. a.

Arveldusarve numbri või omaniku nime muutumisel tuleb taotlejal kohe PRIA teavitada.

Andmeid on võimalik muuta uue [e-PRIA](#) iseteeninduskeskkonna teenuses "Kliendi andmed".

Seoses sellega, et PRIA ei ole õigust kanda toetusraha kellegi teise kui vaid toetuse taotleja arveldusarvele, ei ole võimalik esitada PRIA-le kolmanda isiku arveldusarve andmeid. Nende klientidega, kes on varem kellegi teise arveldusarve andmed registrisse andnud, võtab PRIA ühendust ja palub registriandmed parandada ehk esitada enda arveldusarve andmed.

Tulude deklareerimisega seotud küsimustega palume pöörduda otse Maksu- ja Tolliameti poole infotelefonil 1811 või e-kirja teel aadressil fyysisik@emta.ee.

Lisainfot toetuste maksustamise kohta leiate [Maksu- ja Tolliameti kodulehelt](#).

Vanas [e-PRIAs](#) on võimalik Teil vaadata oma kõige täpsemat ja viimast finantsuhete seis PRIAga. Näha saab Teile tehtud/tehtavaid makseid ja kõiki võlgnevusi. Maksete leheküljel on vaikumisi toodud maksed viimase aasta jooksul. Samuti on toodud ka need maksed, mis tehakse tulevikus (makse kuupäev on kas täidetud tuleviku kuupäevaga või on täitmata). Sel kuupäeval, kui PRIA finantsosakond on omalt poolt tellinud riigikassast raha Teile väljamakseks (reeglina 2-7 päeva jooksul), saab väljamakse kuupäev Teile e-PRIAs nähtavaks. Kui kuupäev on e-PRIAs nähtav, siis sel päeval ka toetusraha Teie arvele laekub.

11. OTSUSE VAIDLUSTAMINE

Kui Te ei ole PRIA otsusega nõus, on Teil võimalus esitada [haldusmenetluse seaduse](#) nõuetele vastav vaie PRIA peadirektorile, põhjendades omapoolset seisukohta. Vaie tuleb edastada 30

kalendripäeva jooksul pärast haldusakti kättesaamist aadressil Tähe 4, Tartu 51010. Vaide põhjal vaadatakse taotlus uuesti üle ja tehtud otsusest teavitatakse Teid kirjalikult.

Tulenevalt [haldusmenetluse seaduse](#) § 76 lõikes 2 sätestatu kohaselt märgitakse vaides:

- 1) haldusorgani nimetus, kellele vaide on esitatud;
- 2) vaide esitaja nimi või nimetus, postiaadress ja sidevahendite numbrid;
- 3) vaidlustatava haldusakti või toimingi sisu;
- 4) põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi;
- 5) vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;
- 6) vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
- 7) vaidele lisatud dokumentide loetelu.

Vaidele kirjutab alla selle esitaja või tema esindaja. Vaide esitaja esindaja lisab volikirja või muu volitust tõendava dokumendi, kui seda ei ole varem esitatud.

12. TOETUSE TAGASINÕUDMINE

Kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid, eelmiste aastate toetus on välja makstud alusetult või kui taotleja loobub 5-aastasest kohustusest enne kohustuseperioodi lõppu, peab ta saadud toetuse tagasi maksma. Kui toetuse saajalt nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetus tagasi, siis võetud 5-aastane kohustus lõpeb.

Kui toetuse saaja on täitnud võetud 5-aastasest kohustusest vähemalt kolme järjestikuse aasta kohustused ja lõpetab põllumajandusliku tegevuse, siis eelnevatel aastatel makstud toetust tagasi ei nõuta. Kohustus(t)e lõpetamisest seoses põllumajandusliku tegevuse lõpetamisega tuleb PRIAt teavitada vabas vormis avaldusega taotluste vastuvõtmise perioodil 2.–22. mail 2017.

[ELÜPS](#) § 111 lg 5 alusel jäetakse toetus taotlejalt tagasi nõudmata, kui tagasinõutav summa ei ületa 100 eurot.

Tagasimakse kohustust ei kohaldata, kui ajavahemik toetuse maksmise kuupäevast kuni kuupäevani, mil pädev asutus toetuse saajat esimest korda makse alusetusest teavitab, on pikem kui kümme aastat.

13. TOETUSE ANDMISEST JA KASUTAMISEST TEAVITAMINE

Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust toetuse andmisest ja kasutamisest, et asjakohane toetatav objekt või tegevus on viidud ellu või viiakse ellu Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist. Juhul kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht, tuleb sellel avaldada MAK logo ja Euroopa Liidu embleem ning esitada objekti või tegevuse lühikirjeldus. Toetuse teavitamisega seonduv on reguleeritud [maaeluministri 22.12.2015 määrusega nr 26](#). Täiendav info on PRIA kodulehel http://www.pria.ee/et/oluline-info/vaade/tahistamine/mak_uus/

14. OTL TOETUSE ALUSEKS OLEVAD ÕIGUSAKTID

Kõigi õigusaktide puhul palume arvestada, et lisaks õigusakti nimetuses olevale esialgsele kuupäevale võib neis olla hilisemaid muudatusi. Õigusakte elektroonilisest Riigi Teatajast lugedes palume valida hetkel kehtiv versioon.

14.1. Eesti õigusaktid

- [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus \(ELÜPS\)](#)
- Maaeluministri 19. jaanuari 2017. a määrus nr 8 „2017. aastal „[Eesti maaelu arengukava 2007–2013](#)” ja „[Eesti maaelu arengukava 2014–2020](#)” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused“
- Maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrus nr 55 „[Ohustatud tõugu looma pidamise toetus](#)”
- Maaeluministri 17. aprilli 2015. a määrus nr 32 „[Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus](#)“
- Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määrus nr 4 „[Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded](#)”
- Maaeluministri 22. detsembri 2015. a määrus nr 26 „[Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#)“
- [Haldusmenetluse seadus](#)
- [Loomakaitseseadus](#)
- [Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seadus](#)
- [Loomatauditõrje seadus](#)
- Põllumajandusministri 21.12.2009 määrus nr 128 „[Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord](#)“
- Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2014. a määrus nr 103 „[Põllumajandusloomade register](#)“
- [Põllumajandusloomade aretuse seadus](#)

14.2. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu ning Komisjoni määrused

- [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus \(EL\) nr 1305/2013](#), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548);
- [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus \(EL\) nr 1306/2013](#) ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/200, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607);
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 809/2014](#), 17. juuli 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega;
- [Komisjoni delegeeritud määrus \(EL\) nr 640/2014](#), 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas;
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 808/2014](#), milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68);

14.3. Muud dokumendid

- European Commission guidance document ([DSCG-2014-32 FINAL- Rev2 FINAL](#)) ON-THE-SPOT CHECKS ACCORDING TO ART. 24, 25, 26, 27, 30, 31, 34, 35, 36,37, 38, 39, 40, 41 OF REGULATION (EU) NO 809/2014 AS AMENDED BY REGULATION (EU) 2015/2333 CLAIM YEAR 2016, GUIDANCE FOR ON-THE-SPOT CHECKS (OTSC) AND AREA MEASUREMENT1;

Eesti õigusaktidega saab tutvuda Riigi Teataja kodulehel www.riigiteataja.ee. Euroopa Liidu õigusaktidega kodulehel <http://eur-lex.europa.eu>. Eesti maaelu arengukavaga 2014–2020 saab tutvuda Maaeluministeeriumi kodulehel www.agri.ee. Muude toetuse menetlemisel aluseks olevate dokumentidega PRIA kodulehel www.pria.ee.

Käesolev juhend on koostatud abistavaks materjaliks toetuste taotlemisel. Juriidiliseks aluseks toetuste taotlemisel ja kasutamisel on õigusaktid.